COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.4.2023
COM(2023) 194 final

2023/0095 (COD)

Propunere de

DECIZIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii

(Text cu relevanță pentru SEE)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Obiectivul propunerii este modificarea Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii[1] (denumită în continuare „decizia”), în temeiul căreia Uniunea Europeană sprijină, coordonează și completează acțiunile statelor membre[2] în materie de protecție civilă pentru prevenirea, pregătirea și răspunsul la dezastre naturale și provocate de om, în interiorul și în afara Uniunii.

Unicul scop al modificării propuse este de a se asigura că Uniunea poate continua să ofere sprijin de urgență statelor membre pentru combaterea incendiilor de vegetație prin intermediul capacităților dezvoltate în cadrul „tranziției către rescEU”, până când va deveni disponibilă flota europeană permanentă de combatere aeriană a incendiilor forestiere. Mai concret, prezenta propunere sugerează prelungirea perioadei de tranziție menționate la articolul 35 de la 1 ianuarie 2025 până la 31 decembrie 2027. Această dată este aliniată la sfârșitul actualului cadru financiar multianual (CFM).

Având în vedere creșterea temperaturilor și perioadele prelungite de secetă, riscul ca incendiile de vegetație să afecteze o suprafață din ce în ce mai mare în Uniune este în creștere, iar incendiile de vegetație devin din ce în ce mai frecvente și mai intense. Sezonul incendiilor de vegetație din 2022 în Uniune a fost un sezon record. Numărul total de incendii de vegetație de peste 30 de hectare din Uniune a fost de 2 707. Au ars 786 316 hectare de teren (o suprafață de peste trei ori mai mare decât suprafața Luxemburgului). Suprafața afectată a fost mult mai mare în comparație cu anul precedent (416 413 hectare). În plus, datele pentru 2022 indică o creștere de peste 250 % față de suprafața de teren arsă medie din 2006, când a început să se țină evidența la nivelul Uniunii. Incendiile de vegetație au devenit un motiv serios de preocupare la nivel paneuropean, întrucât acestea afectează nu numai regiunea mediteraneeană, ci și țări precum Republica Cehă, Germania și Slovenia, după cum o demonstrează recentele activări ale mecanismului de protecție civilă al Uniunii. Ca exemplu notabil, Suedia s-a confruntat cu incendii de vegetație grave în 2018. În 2022, 20 de state membre au înregistrat mai multe suprafețe arse decât media lor din anii precedenți.

După cum o demonstrează sezoanele incendiilor de vegetație din ultimii ani, pierderile cauzate mediului, climei, economiei și societății de aceste incendii sunt imense. Numai în 2022, incendiile de vegetație au provocat pierderi economice estimate la peste 2 miliarde EUR și emisii de peste 25 de milioane de tone de CO_2. Aproximativ 35 % din zonele arse în 2022 sunt incluse în siturile Natura 2000[3].

---

1 JO L 347, 20.12.2013, p. 924.

2 În lumina articolului 28 alineatul (1a) din Decizia nr. 1313/2013/UE, când sunt menționate statele membre, se înțelege că sunt incluse statele participante, astfel cum sunt definite la articolul 4 punctul 12 din Decizia nr. 1313/2013/UE.

3 Natura 2000 este o rețea de arii principale de reproducere și de odihnă pentru specii rare și periclitate, precum și de tipuri rare de habitate naturale care sunt protejate ca atare, care se întind în toate cele 27 de țări ale UE, atât pe uscat, cât și pe mare. Scopul rețelei este de a asigura supraviețuirea pe termen lung a celor mai valoroase și periclitate specii și habitate din Europa, menționate atât în Directiva privind păsările (Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice), cât și în Directiva privind habitatele (Directiva 92/43/CEE a

Se preconizează că, din cauza impactului schimbărilor climatice, această accelerare alarmantă a incendiilor de vegetație în întreaga Europă va continua și în următorii ani. Președinta Von der Leyen a abordat această preocupare în discursul său privind starea Uniunii din septembrie 2022, în care a declarat că „[...] pe măsură ce aceste evenimente devin mai frecvente și mai intense, Europa va avea nevoie de o capacitate consolidată. Iată de ce anunț astăzi că în cursul anului viitor ne vom dubla capacitatea de combatere a incendiilor.”

Prin modificarea deciziei în 2019[4], s-a creat rescEU, ca rezervă europeană de capacități pentru a oferi asistență în situații copleșitoare în cazul în care capacitățile generale existente la nivel național și cele angajate în prealabil de statele membre în Rezerva europeană de protecție civilă nu sunt în măsură să asigure un răspuns eficace la diferite tipuri de dezastre sau sunt insuficiente. Astfel de capacități au fost dezvoltate în special în domeniul combaterii aeriene a incendiilor forestiere, pentru a completa capacitățile naționale[5]. Deși unele dintre aceste capacități sunt accesibile cu ușurință pe piață și pot fi achiziționate relativ rapid, este nevoie de mai mult timp pentru a dispune de capacități de combatere aeriană a incendiilor forestiere. Pentru a asigura o tranziție fără dificultăți către punerea în aplicare integrală a rescEU, Comisia a fost împuternicită, pentru o perioadă de tranziție inițială de cinci ani, să ofere finanțare cu scopul de a asigura disponibilitatea rapidă a capacităților naționale relevante. De asemenea, s-a precizat că statele membre și Comisia ar trebui să depună eforturi pentru a obține capacități suplimentare, inclusiv elicoptere de stingere a incendiilor, pentru a răspunde mai bine și mai eficient riscului de incendii de vegetație, încă din vara anului 2019[6]. Pe baza unui studiu de piață privind mijloacele aeriene de stingere a incendiilor forestiere disponibile la momentul respectiv, studiu publicat la 9 iulie 2018[7], s-a estimat atunci că cinci ani ar fi suficienți, în special pentru ca aeronavele specializate să fie din nou accesibile pe piață, permițând astfel dezvoltarea unei flote permanente. Prin urmare, la articolul 35 din decizie s-a introdus data de 1 ianuarie 2025 ca dată de încheiere a aplicării respectivei dispoziții tranzitorii. Cu toate acestea, având în vedere evoluțiile recente de pe piață, mai precis lipsa de pe piață a aeronavelor foarte specializate necesare, este nevoie de un interval de timp mai lung (după 2024) pentru dezvoltarea aeronavelor amfibii de combatere aeriană a incendiilor forestiere. Negocierile cu producătorul acestor aeronave specializate se află în etapa finală; potrivit celor mai recente asigurări oferite de acesta, se preconizează că livrarea primelor avioane la un cost convenit va începe în 2026. Prin urmare, data de încheiere prevăzută la articolul 35 trebuie amânată în continuare până la sfârșitul actualului CFM, și anume 31 decembrie 2027. Această perioadă ar urma să acopere întregul pachet financiar prevăzut în CFM pentru mecanismul de protecție civilă al Uniunii, în conformitate cu articolul 19 alineatul (1a).

Prezenta propunere este menită să asigure disponibilitatea rapidă a capacităților naționale relevante după sezonul incendiilor de vegetație din 2024, când urmează să expire aplicarea actualei dispoziții tranzitorii. Contractele vor trebui să fie pregătite cu mult timp înainte, în

---

Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică).

4 Decizia (UE) 2019/420 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 martie 2019 de modificare a Deciziei nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, JO L 77I, 20.3.2019, p. 1.

5 Alte domenii de intervenție ale rescEU vizează, printre altele, incidentele chimice, biologice, radiologice și nucleare, răspunsul medical de urgență, precum și transportul, logistica și aprovizionarea cu energie în situații de urgență.

6 Considerentul 34 din Decizia (UE) 2019/420 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 martie 2019 de modificare a Deciziei nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, JO L 77, 20.3.2019, p. 1.

7 *A Study on Currently Available Aerial Forest Fire Fighting Assets* – Contract ECHO/2018/A1/396_01.

2024, pentru a permite desfășurarea capacităților de combatere aeriană a incendiilor forestiere. Prin urmare, decizia trebuie modificată în perioada legislativă actuală pentru a permite începerea pregătirilor în 2024. Este urgent, așadar, ca deliberările colegiuitorilor cu privire la această propunere specifică să aibă loc rapid.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Prezenta propunere se referă exclusiv la prelungirea perioadei menționate la articolul 35 din decizie și nu afectează în alt mod fondul dispoziției respective. Prin urmare, propunerea rămâne pe deplin coerentă cu dispozițiile de politică existente în domeniu.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Niciun act legislativ din cadrul altor politici ale Uniunii nu poate, în prezent, să atingă obiectivul urmărit prin prezenta propunere. Prin urmare, nu există nicio suprapunere cu alte acțiuni din domeniul de politică vizat. Cu toate acestea, se acordă atenție asigurării unei coordonări strânse, a coerenței și a complementarității cu acțiunile întreprinse în cadrul altor politici ale Uniunii. De asemenea, propunerea creează sinergii cu alte domenii de politică, cum ar fi adaptarea la schimbările climatice și instrumentele din domeniul prevenirii dezastrelor și al reducerii riscului de dezastre care vizează o abordare mai bună a impactului schimbărilor climatice.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

- **Temeiul juridic**

Temeiul juridic al prezentei propuneri este articolul 196 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

- **Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)**

Uniunea are o competență de sprijinire în domeniul protecției civile. Responsabilitatea principală pentru prevenirea, pregătirea și răspunsul în caz de dezastre le revine statelor membre. Prin altele, mecanismul Uniunii a fost instituit deoarece dezastrele majore pot depăși capacitățile de răspuns ale oricărui stat membru care acționează individual. În centrul acestuia se află furnizarea de asistență reciprocă bine coordonată și rapidă între statele membre. Obiectivul propunerii nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre acționând pe cont propriu. Acest lucru este deosebit de important atunci când se confruntă cu un dezastru sau cu mai multe dezastre cu efecte ample care depășesc capacitățile statelor membre și care le pot împiedica să își ofere asistență reciprocă. Acțiunea Uniunii în acest domeniu implică, așadar, gestionarea unor situații cu puternice componente transfrontaliere și multinaționale/regionale, care necesită o coordonare globală și o acțiune concertată, dincolo de nivelul național. Aceasta include furnizarea de capacități, cum ar fi aeronavele specializate, care să poată reduce impactul incendiilor de vegetație. Printre beneficii se numără reducerea pierderilor de vieți omenești și a daunelor aduse mediului, dar și economice și materiale.

- **Proporționalitatea**

Propunerea nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit și se bazează pe politica existentă. Propunerea abordează o lacună specifică care a fost identificată după adoptarea Deciziei (UE) 2019/420 a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Deciziei 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii și a Regulamentului (UE) 2021/836 al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Deciziei 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii și propune o

soluție punctuală. Sarcina administrativă care revine Uniunii și statelor membre rămâne limitată, deoarece prezenta propunere nu o modifică.

- **Alegerea instrumentului**

Având în vedere domeniul său de aplicare limitat, se sugerează adoptarea unei propuneri de decizie de modificare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente**

Nu se aplică.

- **Consultările cu părțile interesate**

În urma incendiilor de vegetație devastatoare din Europa Centrală și de Sud din 2022, Comisia Europeană a convocat la Bruxelles, la 5 septembrie 2022, o reuniune ministerială informală privind consolidarea pregătirii și răspunsului în cazul incendiilor de vegetație. Miniștri, secretari de stat și directori generali pentru protecție civilă din statele membre au discutat despre acțiunile europene coordonate rapide care se pot întreprinde în cadrul UCPM pentru a proteja mai bine Uniunea și cetățenii săi împotriva incendiilor în 2023 și ulterior. S-a exprimat o preocupare deosebită cu privire la faptul că, în nicio țară afectată nu există un număr suficient de avioane și elicoptere de stingere a incendiilor, ceea ce exercită o presiune suplimentară asupra plasei de siguranță europene sezoniere, deja constituită, de aeronave de stingere a incendiilor, cofinanțată de Comisie și menită să acopere temporar lipsurile până când noua flotă europeană permanentă de aeronave de stingere a incendiilor (denumită rescEU și compusă din 14 avioane amfibii medii și ușoare și nouă elicoptere mijlocii, care urmează să completeze flotele naționale) va deveni disponibilă în 2026. Prin urmare, s-a ajuns la un consens larg cu privire la extinderea actualei plase de siguranță europene sezoniere de avioane de stingere a incendiilor prin finanțarea includerii unor elicoptere și aeronave ușoare suplimentare în zone europene cheie începând cu vara anului 2023. Această abordare a fost discutată, de asemenea, în cadrul celei de a 49-a reuniuni informale a directorilor generali pentru protecție civilă de la Praga din octombrie 2022 și cu statele membre la nivel tehnic.

- **Obținerea și utilizarea cunoștințelor de specialitate**

În cursul pregătirii prezentei propuneri, Comisia s-a bazat pe cunoștințele de specialitate ale unor experți externi în materie de prevenire, pregătire și răspuns la incendiile de vegetație. Unul dintre grupurile de experți ale Comisiei, „Grupul de experți privind lecțiile învățate din situațiile de urgență gestionate”, s-a întâlnit în perioada 10-11 ianuarie 2023[8]. Printre rezultatele principalele ale acestei reuniuni s-au numărat consensul cu privire la faptul că sezonul incendiilor de vegetație din 2022 a fost unul dintre cele mai dificile din istoria Europei și constatarea că există o lipsă evidentă de mijloace aeriene în întreaga Europă, neputându-se face față astfel unui număr tot mai mare de incendii simultane. Analiza lipsurilor efectuată de Centrul de coordonare a răspunsului la situații de urgență arată o lipsă medie zilnică de patru aeronave în perioadele cu cereri de asistență în curs din partea statelor membre, cu un vârf de 10 aeronave în unele zile din perioada cu incendii de vegetație active. Experții au recunoscut că este în mod clar nevoie de mai multe mijloace atât la nivel național, cât și la nivelul Uniunii.

[8] Registrul grupurilor de experți ai Comisiei și al altor entități similare (europa.eu)

- **Evaluarea impactului**

Având în vedere caracterul tehnic și urgent al propunerii, nu s-a efectuat nicio evaluare a impactului. Cu toate acestea, lecțiile învățate din sezonul incendiilor de vegetație din 2022, identificate în strânsă cooperare cu părțile interesate relevante, atât la nivel național, cât și la nivelul Uniunii, au fost incluse în propunere (părțile interesate au fost de acord cu prelungirea aplicării dispoziției vizate). Acest lucru a contribuit la o evaluare a impactului politicii propuse, care va extinde practica actuală.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Nu se aplică.

- **Drepturile fundamentale**

Nu se aplică.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Se prevede ca, începând din 2023, flota de tranziție rescEU să aibă în total 22 de avioane și 4 elicoptere. Menținerea acestui nivel de capacitate al flotei până la sfârșitul actualului CFM (adică până la 31 decembrie 2027) este indispensabilă. Având în vedere investițiile globale realizate în flota de combatere aeriană a incendiilor forestiere, impactul bugetar estimat poate fi acoperit din pachetul financiar existent al UCPM.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și modalitățile de monitorizare, evaluare și raportare**

La articolul 34 din decizie se prevede că acțiunile care primesc asistență financiară trebuie să fie monitorizate cu regularitate pentru a se urmări punerea lor în aplicare. Comisia trebuie să evalueze aplicarea deciziei și să prezinte Parlamentului European și Consiliului rapoarte de evaluare intermediare și *ex post*, precum și o comunicare privind eficacitatea, eficiența din punctul de vedere al costurilor și continuarea punerii în aplicare a deciziei. Aceste evaluări ar trebui să se bazeze pe indicatorii menționați la articolul 3 din decizie. Este în curs de desfășurare o evaluare, prevăzută a fi finalizată până în decembrie 2023, în conformitate cu articolul 34 alineatul (3) din decizie.

- **Documentele explicative (în cazul directivelor)**

Nu se aplică.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Prezenta inițiativă legislativă propune amânarea datei de încheiere a perioadei menționate la articolul 35 din decizie până la 31 decembrie 2027.

2023/0095 (COD)

Propunere de

DECIZIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

de modificare a Deciziei nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 196,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ parlamentelor naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European[9],

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor[10],

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

(1) Decizia 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului[11] definește cadrul juridic al rescEU. rescEU urmărește să ofere asistență în situații copleșitoare în care capacitățile globale existente la nivel național și cele angajate de statele membre în Rezerva europeană de protecție civilă nu sunt în măsură să asigure un răspuns eficace.

(2) Având în vedere creșterea temperaturilor și perioadele prelungite de secetă, riscul ca incendiile de vegetație să afecteze o suprafață din ce în ce mai mare în Uniunea Europeană este în creștere, iar incendiile de vegetație devin din ce în ce mai frecvente și mai intense. Disponibilitatea limitată a capacităților de răspuns specializate, inclusiv a capacităților aeriene amfibii de combatere a incendiilor forestiere, rămâne o deficiență majoră și constituie principala provocare operațională pe care trebuie să o soluționeze Uniunea atunci când se confruntă cu incendii de vegetație simultane.

(3) Având în vedere flexibilitatea necesară care a fost oferită de perioada prevăzută la articolul 35 din Decizia 1313/2013/UE, este esențial să se prelungească termenul de „1 ianuarie 2025” până la „31 decembrie 2027”, astfel încât Uniunea să poată asigura capacități aeriene rescEU suplimentare în cadrul mecanismului de protecție civilă al Uniunii, în timp ce flota europeană permanentă de combatere aeriană a incendiilor forestiere este instituită treptat.

(4) Prin urmare, Decizia nr. 1313/2013/UE ar trebui modificată în consecință,

---

9 JO C , , p. .

10 JO C , , p. .

11 Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii (JO L 347, 20.12.2013, p. 924).

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Modificare

Decizia nr. 1313/2013/UE se modifică după cum urmează:

1. La articolul 35 primul paragraf, data de „1 ianuarie 2025” se înlocuiește cu „31 decembrie 2027”.

Articolul 2

Intrare în vigoare

Prezenta decizie intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 3

Destinatari

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European,	*Pentru Consiliu,*
Președinta	*Președintele*